

מה נותר בשריפה אף חמץ בשריפה –

Just as *Noisohr* is burnt, *Chomaytz* is also burnt

OVERVIEW

אסור באכילה (which is derived by comparing it to אין ביעור חמץ אלא שריפה ר"י חמץ, just as חמץ is), that just as by נותר we require שריפה, the same is by חמץ. חמץ questions the accuracy of this derivation.

תוספות asks:

ואם תאמר למאן דדריש לעיל (דף כד,א) הנותר בשריפה ואין דבר אחר בשריפה -

And if you will say; according to the one who previously expounded the פסוק of איסורי הנותר באש¹, to teach us that only נותר is to be burnt, but no other איסורי הנאה are to be burnt -

היכי יליף רבי יהודה חמץ בשריפה מנותר -

How can ר"י derive from נותר that חמץ is to be burnt, since this מ"ד maintains that there is an exclusion written by נותר, that only נותר is burnt but no other הנאה, (seemingly) including חמץ, are to be burnt?!

תוספות answers:

ותירץ רבינו שמשון בן אברהם דלית לן למעוטי מנותר אלא שאר איסורין² -

And the רשב"א answered that we can only exclude (from the word נותר) other איסורי הנאה (that they are not burnt) -

אבל חמץ דדמי לנותר בכרת³ ובבל תותירו⁴ לא ממעטינן⁵ -

However **המץ**, which is similar to **נותר** regarding **כרת** and **בל תותירו**, we do not exclude.

תוספות asks:

וְאִם תֹּאמַר לְעִיל⁶ הִיכִי יִלִּיף שֶׁאֵר אֲסוּרִין בָּאֵם אֵינוֹ עִנִּין⁷ -

וְאִם יִוָּתֵר מִבִּשְׂרֵי הַמִּלֵּאִים וּמִן הַלֶּחֶם עַד הַבֶּקָר וְשִׁרְפֶתָּה אֶת הַנּוֹתֵר בְּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא states שְׂמֹת (תְּצִוָּה) כֵּט, לֵד¹

² See the גמרא there on כגב that שאר איסורין refers to שור הנסקל. See ‘Thinking it over’.

³ If one eats *המץ* or *נוטר* there is the *כרת* punishment, but not by other *איסורי הנאה* such as *שור הנסקל* (where it is only a *לאו*, but no *כרת*).

⁴ Literally, ‘not to be left over’. Both נותר and המץ need to be eliminated when they are forbidden; however other איסורי הנאה need not be eliminated.

⁵ The exclusion is limited to **איסוריין** that are not so similar to **נותר**, but not to **חמץ** which is (more) similar to **נותר** (than other **איסורים**). See **מילתא דלא דמי כ"כ למיסר אבל מילתא דדמי** מיעוט we exclude only **א"ה כתיב** that from one **תוספות כו, א ד"ה כתיב** (איסורים). See TIE there footnote # 3].

⁶ כד, The *גמרא* derives from the *פסוק* (see footnote # 1) that *לא יאכל* is superfluous (since it states *ושרפת*), therefore (see footnote # 7) we apply the *לא יאכל* to other *איסורים* (where the *תורה* prohibits eating them), and since it is not

And if you will say; how did the גמרא derive previously that other איסורים are through the process - באם אינו ענין אסור בהנאה

נוקי קרא בחמץ בפסח דוקא דדמי ליה טפי⁸ -

We should apply this פסוק that teaches איסור הנאה (which we derive through באם only to חמץ בפסח, which is more similar to נותר than the other איסורים (as (אינו ענין just taught us). How do we know that other איסורים are also בהנאה?!

answers: תוספות

ויש לומר דלחמץ בפסח לא צריך⁹ [קרא] דמצי למילף במה מצינו:

And one can say; that for חמץ בפסח we do not need [a פסוק] to teach us איסור חמץ by איסור הנאה (through a ענין באם אינו ענין [from נותר]), for we can derive the הנאה חמץ from נותר (since they are so similar) through a מצינו בפסח.

SUMMARY

We cannot exclude חמץ from שריפה because it is very similar to נותר, and we derive (באם אינו ענין) חמץ from נותר through a מצינו (without a ענין) איסור הנאה.

THINKING IT OVER

The הנותר בשריפה ואין ד"א בשריפה answered that from the exclusion of שור we can only exclude שאר איסורין, but not חמץ. See footnote # 2 that שור refers to הנסקל (only). How could we even think to derive שור הנסקל from נותר that it requires שריפה (if not for the מיעוט), since eating נותר is בכרת, however there is no שור הנסקל ממעט from שריפה!¹⁰ There is no need to be שור הנסקל for eating כרת.

---

necessary to teach us the איסור אכילה by these איסורים (since the תורה already prohibited them באכילה) we apply it to the other איסורים for איסור הנאה (that wherever there is an איסור אכילה there is also an איסור הנאה [except where the תורה indicates that it is מותר בהנאה (like נבילה or חלב)]).

⁷ באם אינו ענין is a method of expounding the תורה, that if a certain law is not necessary to be mentioned (where it was mentioned), since we know this law anyway, we apply this law to other cases (where we would not know this law).

⁸ תוספות is asking just as we do not exclude חמץ from שריפה since it is so similar to נותר, in the same way we should include only חמץ in the איסור הנאה which is derived from נותר (through ענין באם אינו ענין). We always include and exclude only that which is most evident (different by exclusion and similar by inclusion). See footnote # 5.

⁹ However, regarding the other איסורים, which are not that similar to נותר (so we cannot derive their הנאה through a מצינו from נותר), we derive their איסור הנאה through ענין באם אינו ענין.

¹⁰ See מהרש"א.